

Obsah

SLOVO AUTORA.....	6
ÚVOD.....	6
SEZNAM TÉMAT.....	7
NÁBOŽENSTVÍ / NÁBOŽENSKÁ VÍRA / NÁBOŽENSKÁ PRAXE	8
CO JE NÁBOŽENSTVÍ?	8
LZE DEFINOVAT BOHA?	9
JAK VYSVĚTLUJÍ NÁBOŽENSTVÍ VZTAH BOHA KE SVĚTU?	10
VZTAH ČLOVĚKA K BOHU, NÁBOŽENSKÁ VÍRA.....	10
JAK SE V NÁBOŽENSKÉ VÍŘE UPLATŇUJE ROZUM?.....	11
JAK SE V NÁBOŽENSKÉ VÍŘE UPLATŇUJE CITOVÉ PROŽÍVÁNÍ?	12
JAK SE V NÁBOŽENSKÉ VÍŘE UPLATŇUJE LIDSKÁ VŮLE?	12
NÁBOŽENSKÁ VÍRA JAKO ZDROJ SMYSLU ŽIVOTA.....	13
<i>Odvaha přijmout boha.....</i>	<i>14</i>
<i>Nebezpečná lhostejnost.....</i>	<i>14</i>
NÁBOŽENSKÁ PRAXE – NÁBOŽENSKÁ SPOLEČENSTVÍ / RITUÁL / MODLITBA / MAGIE	14
<i>Náboženské společenství.....</i>	<i>14</i>
<i>Rituál.....</i>	<i>14</i>
<i>Modlitba.....</i>	<i>14</i>
<i>Magie a šamanismus.....</i>	<i>15</i>
TYPLOGIE NÁBOŽENSTVÍ / VZNIK NÁBOŽENSTVÍ	17
TYPLOGIE NÁBOŽENSTVÍ.....	17
<i>Náboženství teistická a neteistická.....</i>	<i>17</i>
<i>Náboženství zjevená (prorocká) a mystická.....</i>	<i>18</i>
<i>Další členění náboženství.....</i>	<i>18</i>
JAK VZNIKLO NÁBOŽENSTVÍ?.....	19
VÝZKUM NÁBOŽENSTVÍ / NÁBOŽENSTVÍ A VĚDA	20
JAK ZKOUMAT NÁBOŽENSTVÍ?.....	20
<i>Metody používané v religionistice.....</i>	<i>20</i>
<i>Filozofie a teologie.....</i>	<i>20</i>
NÁBOŽENSTVÍ A VĚDA.....	21
<i>V čem mohou být přírodní vědy pro teologii přínosem?</i>	<i>21</i>
KRITIKA A OBHAJOBA NÁBOŽENSTVÍ / ATEISMUS A TEODICEA	23
KRITIKA NÁBOŽENSTVÍ.....	23
APOLOGIE NÁBOŽENSTVÍ.....	23
ATEISMUS A TEODICEA.....	24
RELIGIOZITA A SEKULARIZACE / SEKTY.....	26
RELIGIOZITA A SEKULARIZACE.....	26
NOVÁ RELIGIOZITA.....	26
SEKTY.....	27
<i>Základní znaky sektářství.....</i>	<i>27</i>
<i>V čem jsou sekty nebezpečné?</i>	<i>27</i>
<i>Jak se manipulaci sekty bránit?</i>	<i>27</i>
MEZINÁBOŽENSKÝ DIALOG.....	29
POTŘEBA DIALOGU.....	29
MODEL Y MEZINÁBOŽENSKÝCH VZTAHŮ.....	29
<i>Exkluzivismus.....</i>	<i>29</i>
<i>Inkluzivismus.....</i>	<i>29</i>
<i>Pluralismus.....</i>	<i>29</i>
<i>Nové alternativy.....</i>	<i>30</i>
KRITIKA I NADĚJE.....	30
NÁBOŽENSTVÍ SOUČASNÉHO SVĚTA	31
ÚVOD DO JUDAISMU, KŘESŤANSTVÍ A ISLÁMU	33
JUDAISMUS	34
JUDAISMUS V POJMECH.....	34
POSVÁTNÉ TEXTY	34
<i>Tóra, Proroci a Spisy</i>	<i>34</i>
<i>Další zdroje judaismu.....</i>	<i>35</i>
OBSAH ŽIDOVSKÉ BIBLE.....	35
<i>Příběh o stvoření světa</i>	<i>35</i>
<i>Příběh o stvoření člověka</i>	<i>36</i>
<i>Příběh o vyhnání z ráje.....</i>	<i>36</i>
ABRAHAMOVSKÁ VÍRA.....	37
DESATERO	37
SMLOUVA – VYVOLENÝ NÁROD	38
JÓB	39

DĚJINY JUDAISMU A ŽIDOVSKÉHO NÁRODA.....	40
<i>Z biblického období (příběhy z období, které popisuje bible)</i>	40
<i>Rabínský judaismus</i>	41
<i>Židovská filozofie a mystika – kabala</i>	41
<i>Náboženská a národní identita; ghetta, pogromy</i>	42
<i>Osvícenství, chasidismus, sionismus</i>	42
<i>Antisemitismus, holocaust – šoa</i>	43
<i>Stát Izrael</i>	43
NÁBOŽENSKÉ SMĚRY A SEKULÁRNÍ ŽIDÉ.....	44
Z DĚJIN ŽIDŮ NA NAŠEM ÚZEMÍ	44
FILozOFIE DIALOGU.....	44
MODLITBY, SVÁTKY A SLAVNOSTI, SYMBOLY	45
<i>Modlitby</i>	45
<i>Svátky</i>	45
SYMBOLY A NĚKTERÉ SPECIFICKÉ PRVKY NÁBOŽENSKÉHO ŽIVOTA	46
<i>Menora</i>	46
<i>Davidův štít (Davidova hvězda)</i>	46
<i>Obřízka; dospělost</i>	46
<i>Svatby</i>	47
<i>Stravování</i>	47
<i>Židovské hřbitovy</i>	47
KŘESŤANSTVÍ.....	49
KŘESŤANSTVÍ V POJMECH	49
ŽIVOT A PŮSOBENÍ JEŽÍŠE NAZARETSKÉHO	49
POSVÁTNÉ TEXTY	51
<i>Křesťanská bible</i>	51
<i>Složení a obsah Nového zákona</i>	52
OBSAH A SMYSL JEŽÍŠOVA UČENÍ A PŮSOBENÍ.....	52
<i>Boží království</i>	52
<i>Láska k Bohu a k bližním jako hlavní a nová přikázání</i>	53
<i>Tři základní křesťanské ctnosti: víra, naděje a láska</i>	54
<i>Bůh je láska</i>	54
<i>Rovnost všech lidí před Bohem</i>	54
<i>Naplnění Zákona</i>	55
EPILOG: SÍLA JEŽÍŠOVY SLABOSTI – SLUŽEBNÍK A VYKUPITEL.....	55
<i>Boží milost</i>	56
ZÁVĚRY K UČENÍ A PŮSOBENÍ JEŽÍŠE.....	56
PROBLÉMY A KRITIKA JEŽÍŠOVA UČENÍ	56
<i>Náboženství lásky?</i>	56
<i>Nepodmíněná láska, anebo odsuzování?</i>	56
<i>Exkluzivita křesťanství?</i>	56
Z DĚJIN KŘESŤANSTVÍ	57
<i>Vznik a šíření křesťanství</i>	57
<i>Křesťanský středověk</i>	58
<i>Apriorní důkaz o existenci Boha</i>	59
<i>Důkaz tzv. pěti cest Tomáše Akvinského</i>	59
<i>Křesťanské řeholní řády</i>	60
<i>Reformace křesťanství</i>	60
<i>Protireformace</i>	61
<i>Inkvizice</i>	61
<i>Vývoj křesťanství v novověku</i>	62
<i>Křesťanská teologie a filozofie 20. století</i>	62
KŘESŤANSTVÍ V SOUČASNÉM SVĚTĚ A U NÁS	64
<i>Největší křesťanské církve v ČR (podle sčítání lidu z roku 2021)</i>	64
KŘESŤANSKÉ SVÁTKY, SVÁTOSTI, SYMBOLY A PRAXE	64
<i>Křesťanské svátky</i>	64
<i>Křesťanské svátosti, náboženská praxe</i>	66
<i>Kult svatých</i>	66
<i>Křesťanské symboly</i>	66
VÝZNAM KŘESŤANSTVÍ – PROBLÉMY, DISKUSE	67
ZÁVĚREČNÉ SLOVO KE KŘESŤANSTVÍ A JUDAISMU.....	68
ISLÁM	70
ISLÁM V POJMECH	70
ŽIVOT MUHAMMADA	70
<i>Prorocké vize Muhammada</i>	71
VZNEŠENÝ KORÁN.....	71
UČENÍ ISLÁMU.....	72
VZTAH ISLÁMU K JINÝM NÁBOŽENSTVÍM.....	72
<i>Vztah k judaismu</i>	72
<i>Vztah ke křesťanství</i>	73
<i>Závěrem k učení islámu</i>	73
ETIKA ISLÁMU	73
VÝVOJ UČENÍ ISLÁMU.....	74
PĚT „SLOUPŮ“ ISLÁMU, NÁBOŽENSKÁ PRAXE.....	74
Z DĚJIN ISLÁMU	75

Islám v současném světě	75
Islám v České republice	76
ŠARÍ' A, PROBLÉM DŽIHÁDU	76
PROBLÉMY A KRITIKA ISLÁMU	77
HINDUISMUS.....	79
HINDUISMUS V POJMECH	79
UČENÍ HINDUISMU	80
<i>Brahma a átman</i>	80
<i>Společná myšlenka božské všejednoty</i>	80
<i>Zákon karmy</i>	81
<i>Koloběh znovuzrození a osvobození z koloběhu znovuzrození</i>	81
<i>Svět – kosmologické představy</i>	81
Z DĚJIN HINDUISMU.....	82
<i>Védské období; vznik upanišad</i>	82
<i>Klasický hinduismus, období eposů a filozofických škol</i>	82
<i>Středověký hinduismus</i>	83
<i>Novověký hinduismus</i>	83
NÁBOŽENSKÁ PRAXE, SYMBOLY	84
BHAGAVADGÍTA (GÍTA).....	85
BUDDHISMUS.....	87
BUDDHISMUS V POJMECH	87
BUDDHŮV ŽIVOT	87
BUDDHOVO UČENÍ	88
ZÁVĚRY, DISKUSE	90
<i>Hodnocení buddhismu</i>	90
Z DĚJIN BUDDHISMU.....	91
HLAVNÍ PROUDY BUDDHISMU	91
<i>Théravádový buddhismus</i>	91
<i>Mahájánový buddhismus</i>	91
ZEN-BUDDHISMUS.....	92
FILOZOFICKO-NÁBOŽENSKÉ SYSTÉMY ČÍNY	94
CHARAKTERISTIKA ČÍNSKÉ CIVILIZACE	94
<i>Knihy proměn</i>	95
KONFUCIANISMUS	95
<i>Konfucius – život, doba, dílo</i>	95
<i>Konfuciovo učení, jeho další vývoj a uplatnění</i>	96
TAOISMUS.....	97
<i>Lao-c' (Starý Mistr; Laozi)</i>	98
<i>Čuang-c' (Mistr Zhuang, Zhuangzi, Zhuang Zhou)</i>	99
EPILOG.....	100
POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA	101

Zdroje a odkazy k doplňkovým informacím uváděným v učebnici

Dostupnost a věrohodnost online zdrojů

Učebnice obsahově postihuje základní učivo nosných témat z oblasti náboženství. Často ovšem odkazuje i na doprovodný studijní či informační materiál dostupný online. Tyto odkazy jsou uváděny v zápatí stránky (na které je objasňována problematika učiva) nebo i v boxech se zajímavostmi a souvislostmi. Mohou mít podobu hypertextového odkazu, výzvy k vyhledání pojmu nebo QR kódu (k jeho načtení se používá softwarová čtečka nainstalovaná v mobilním zařízení). QR kód slouží k pohodlnějšímu načtení obsahu těmito zařízeními. ▼

Nadace Johna Templetona (Templetonova cena): <https://www.templeton.org/>

Rozšiřující informace k pojmu: **Mahátma Gándhí**

V internetovém vyhledávači (např. [Google.com](https://www.google.com)) zadejte hledaný řetězec: **Mahátma Gándhí**

QR kód

K online zdrojům publikovaným na internetu je nutné přistupovat kriticky. Ne všechny poskytují zcela věrohodné nebo ověřené informace, ať už to jsou online encyklopedie, nebo webové stránky komerčních subjektů či institucí. Vhodné je danou nalezenou informaci ověřit, a to nejlépe z několika dalších na sobě nezávislých online zdrojů. Učebnice na většinu doplňkových online zdrojů odkazuje obecně (formuluje klíčový pojem pro zadání do internetového vyhledávače). Správná volba klíčového pojmu čtenáři umožní najít aktuální online zdroje dostupné v reálném čase. V případě, že se jedná o seriózní online zdroj, u kterého se předpokládá dlouhodobější platnost, je uvedena celá URL adresa (např. <https://www.templeton.org/>).